

NARODNA STRAŽA

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 13.

SIBENIK, 25. TRAVNJA 1925.

GODINA V.

Problem nezadovoljstva.

Čudnovato, ali značajno je, da se danas počelo opet da raspravlja o nezadovoljstvu, koje vlada kod nas i to specijalno o hrvatskom nezadovoljstvu. Čini se, da se baš ističući kao specijalitet, kao nekakvo čudovište to hrvatsko nezadovoljstvo, hoće da ponizi i utuče, kao nešto blezavoga i obijesnoga, svako isticanje pitanja nezadovoljstva u našoj državi, koje — to naglašujemo! — nije diktovano od uskih regionalnih želja, nego nalazi svoj korijen u slabom ili bolje rečeno nikakvom rješenju velikih državnih pitanja te krivom shvaćanju državne politike. Nezadovoljstvo ističu danas osobito radikalni ljevici te pokušavaju da ga bace samo na hrvatski narod, kako bi i to pitanje bilo smatrano malenim i nevažnim. Tendenciozna strana prikazivanja nezadovoljstva je više nego očita. Takvim se prikazivanjem hoće da vješto maskira dosadnja loša politika vladinih stranaka te brojne omaljšite pogreške, a na koncu sav onaj promišljeni ili nepromišljeni rad, koji je vrlo vješto ušutkavao želje naroda za širokom demokratijom i socijalnom orijentacijom državnog života.

Ako hladno promatramo događaje zadnjih godina, onda ne možemo govoriti o nezadovoljstvu kao nekakvom hrvatskom specijalitetu. Istina je, da su se Hrvati u isticanju svoga negodovanja sa sistemom i državnim politikom vladajućih stranaka najviše isticali. No to nam još ne daje pravo, da svedomo sve nezadovoljstvo u državi samo na Hrvate. Nezadovoljni su, možda i više nego Hrvati, i Srbi Jaša Prodanović, Đonović, Lazarević. Nezadovoljna je upravo ogromna većina srpske inteligencije, koja je uzgojena u starim slobodarskim tradicijama. Nezadovoljni su i dr. Voja Veljković, Marinković. Pa ili svi događaji zadnjih godina mogu da ostave nezadovoljstva u čovjeku, koji imalo trijeznije misli?

Uzmimo na primjer prosvjetnu politiku, koju kod nas vodi samostalni demokrati. Prve tri-četiri godine nakon prevrata otvarane su brojne srednje škole i to skoro sve gimnazije, a vrlo malo stručnih škola. Broj pučkih škola je bio spao na jednu trećinu predratnog broja. Niti su se, osobito kod nas u Dalmaciji, otvarale i podizale nove škole, niti se pokušalo, da se odmah preotvore stare. Kraj svih pustih novih gimnazija narod je ostao zapušten, jer mu se nije dalo, da za dobije bar najprimitivniju izobrazbu. Međutim su se na novim gimnazijama namještal ljudi bez kvalifikacija, tako da je u prvo vrijeme bilo sudbenih činovnika, koji su tumaćili matematiku. Kasnije se uvidjelo, da je broj srednjih škola prevelik te se počelo sa korekturama. No narod je ostao nezadovoljan.

Predimo na gospodarsku politiku. Naša država ima dosta uvjeta za jedan upravo slijan razvoj u svakom pogledu. U prvo doba našega parla-

mentarnog života sklapali se u zajednici. Od tih su skoro svi veći bili utrošeni za vojničke stvari. Sjetimo se dalje vojničkih kredita. Koliko li se novca votiralo vladi za vojničke nabavke i nikad nije toga dosta bilo. I danas u državnom proračunu se nalaze za vojsku visoki krediti. Dakako da čovjek, koji je uspoređivao u proračunu, kolike su stavke ministarstva vojnoga, koje glase na milijarde, prema onima recimo ministarstva prosvjete, koje se kreću samo u stotinama milijuna, ne može biti zadovoljan. Ne može čovjek biti zadovoljan ni kad gleda, kako se automatski od godine na godinu povisuju porezni tereti, takse, carine i t. d.

Ni vanjska politika nije takva, da bi u nama raslo zadovoljstvo. Mi smo izgubili čitavo istarsko primorje, doživjeli smo baranjski fijasko, predali smo grad Zumbolju Rumunjima, a dobili u naknadu nekoliko sela, iz kojih su Rumunji povadili zadnje čavle. Nijesmo dobili Skadar, predali

smo Rijeku Talijanima i t. d. Ni to stalno nije urodilo zadovoljstvom.

Predaleko bi nas odvelo prikazivanje rada oko socijalne politike, agrarne reforme, izjednačenja zakona i t. d. Na tim se poljima nije učinilo ništa, a ono, što se učinilo, učinjeno je većinom iz stranačkih pobuda. Narodno nezadovoljstvo je raslo sa svakim novim činom stranaka vladine većine. A kad su se k tome počele otpuštati vlade većine naroda, onda je dakako i narodno nezadovoljstvo došlo do vrhunca.

Ne će se pitanje narodnog nezadovoljstva riješiti ni paktima stranaka, ni homogenim ni koalicionim vladama. Narod, u ovom slučaju i Hrvati i Srbi i Slovenci, traži dostojno življenje, mir i kruha. I to je glavno. A kad se to narodu ne daje ili otima, onda i narod ne može da bude zadovoljan. I to narod bez nacionalnih oznaka, narod sa oznakom čovjeka. Pitanja, koja nas biju, nijesu plemenska, nego životna, socijalna pitanja, i rješenje ovih na pravi način donijet će i rješenje pitanja nezadovoljstva.

Ministar Joseph Caillaux.

U novoj francuskoj vladi, koju je sastavio Painlevé, nalazi se kao ministar financija toliko poznati i toliko ozloglašeni Joseph Caillaux.

Joseph Caillaux je rođen u Le Manu 1863. od bogate obitelji, koja se različito orijentalala prema prilikama, što se nekako osjeća i na današnjem Caillauxu, koji je u svojim uvjerenjima prevrtljiv, pri čemu ne zaboravlja nikada na svoje ja. Stupio je 1890. u financijsku službu i služio u Alžiru. 1898. biran je u Marnersu poslanikom, čime počinje i njegova politička karijera. U komori je bio najprije u centru, pa mu je od Waldeck-Rousseaua povjerena lisična financija. Skreće na lijevo i za Combesovog ministarstva je potpredsjednik komore. 1906. morao ga je Clemenceau imenovati ministrom financija, i ako mu to nije bilo baš drago već radi Caillauxovog oca. 1911. je na vrhuncu i to traje do 12. siječnja 1912. Otada počinje padati, jer je alžasko pitanje u pregovorima s Njemačkom ostalo netaknuto. To je ustalom zastupao Caillaux i za vrijeme rata, kad je posljuje bitke na Marni zagovarao savez s Njemačkom i u tu svrhu agitirao i držao govore, što ga je napokon 1917. dovelo pred ratni

sud, koji ga je 1918. osudio na smrt. Ali je Caillaux mogao mjrno reći za svoje suce: „Oni se nijesu usudili učiniti me najpopularnijim mrtvacem čitave Francuske“. U njemu leži nešto od Balzacovih i Shakespearovih tipova. Suhoparan je, ohol, ispunjen prezirom i bez dara pučkih tribuna. Ne povlači za sobom masu, ali mu zato ova ipak mora vjerovati i danas gleda u njemu spasitelja.

Caillaux računa sa svim i radi bezobzirno. Tko mu smeta, toga ruši. Poznata je njegova prijetnja Alfonzu XIII., o kojemu, je rekao: „Ako ovaj maleni kralj ne prestane smetati, otprir ću ga s prijestolja, na kojem i onako slabo sjedi.“

I tako taj nekadašnji „veleizdajnik“ dolazi opet kao spasitelj i reorganizator, u čemu će mu pomoći razmišljanje stranaka. On pruža ruku na lijevo, a smješka se na desno.

Je li on pravi lijek? Hoće li sanirati prilike? Hoće, ali tek nakon što utaji svoje častoljublje, jer njegovo ja je za njega svetost i on mu služi. Bude li diktator — otrkrnut će, a unese li reda u veliki nered, u kojem nastupa, onda će svaki prigovor protiv njega biti nemoćan.

Pitanje garancijskih ugovora.

Njemački prijedlog o zajedničkom garantiranju nepovredivosti državnih granica na Rajni doveo je opet na površinu stvaranje garancijskih ugovora, koji bi državama u postojećim njihovim granicama prema svjetskim političkim ugovorima omogućili miran život i razvoj.

Zapravo pitanje garancijskih ugovora je dosta staro. Još za zaključ-

vanja pariskog mira i versailleskog ugovora govorilo se o jednom garancijskom ugovoru između Francuske, Velike Britanije, Sjedinjenih Država i Belgije, kojim bi ove države garantirale nepovredivost stanja, koje je stvoreno versailleskim ugovorom. Međutim do ovoga pakta nije došlo. Wilson je doživio radi prevelikog angažiranja Sjedinjenih Država u evrop-

skim poslovima neuspjeh u washingtonskom Senatu, te kad se Unija i Wilson odalečio od evropskih poslova, dakako nije moglo da dođe do zamišljenog mirovnog plana. Međutim Francuska, koja se ni sada ne može otresti bojazni njemačke osvete, nije pustila, da propane pitanje jednog garancijskog ugovora, kojim bi bile osigurane njezine granice prema Njemačkoj. Na konferenciji Saveznika u Cannesu početkom 1922. g. ponovno je to pitanje bilo izneseno, ali je stvar i ovoga puta propala. Francuska je naime tražila, da s garancijskim paktom budu primljene i razne vojničke konvencije, a na to Engleska nije htjela pristati. Tadašnji engleski ministar predsjednik Lloyd George nije bio oduševljen aranžmanima vojničke prirode. Englezi su uopće bili uvijek neraspoloženi za konvencije, po kojima bi oni morali da se zalažu svojom vojskom. Radi toga neraspoloženja propala je i ideja garancijskog pakta u Cannesu, a propao je i Benešov ženevski protokol.

Danas stupaju garancijski ugovori u novu fazu svoga razvoja. Zapravo ta nova faza jest puka kopija onoga stanja garancijskih paktova prvih godina mira. Onda su monopol na podržavanje mirovnoga stanja imali Saveznici. Lanjske godine je na sjednicama Društva naroda bila pretresana jedna nova vrst garancijskog ugovora, koji bi potpisale sve države. Danas međutim povraćaju se svjetskopolitički faktori starim tradicijama te rade oko regionalnih garancijskih ugovora. Takav jedan ugovor je bio stvoren zaključcima washingtonske konferencije 1922. g. Za jedan takav ugovor zalaže se danas i njemačka vlada, a i sam dr. Eduard Beneš je strastan zagovornik regionalnih evropskih garancijskih ugovora.

Koji su razlozi mogli potaknuti Njemačku, da se zalaže za jedan garancijski ugovor između Engleske, Francuske, Belgije i Njemačke? Nijemci su dosta spekulantski uzeli i svoj prijedlog. Njima je glavna stvar, da im Saveznici budu pri ruci kod korigiranja istočnih granica Reicha. Nijemci hoće da se isprave granice prema Poljskoj, te poduzimlju sve i sva, da izbiju poljski klin, koji se zario u istočnu Prusku te ide čak do mora. Nijemci stoga nudaju Francuskoj i Belgiji poštovanje njihovih granica, ali kao naknadu traže, da se poprave njihove istočne granice. Dakle, dok se onamo zaklinju na vječnu vjernost versailleskom ugovoru upogled francuskih i belgijskih granica, ovamo opet misle, da bi se putem arbitraže mogle mijenjati granice prema Poljskoj, a i prema Češkoslovačkoj.

Ne gledajući na ovu spekulantsku stranu njemačkoga prijedloga za garancijski pakt, ovakva regionalna vrst tih paktova ne može da osigura opći mir. Tim se regionalnim ugovorima naime stvaraju novi blokovi, koji će u svjetsko-političkom životu, stvoreni teritorijalnim prilikama, biti od istoga značenja, kao i predratni blo-

kovi Velike Antante i Centralnih Vlasti, koji su imali značaj interesnih političkogospodarskih zajednica. Kad bismo danas imali jedan svjetski međunarodni garancijski ugovor, ti regionalni ugovori ne bi bili suvišni te bi dopače bili zgodnom dopunom općim garancijskim ugovorima. Pitanje svjetskoga mira se ne može riješiti garancijom dviju međudržavnih granica. Iskustvo je dokazalo, da svi partikularistički aranžmani za opći mir nijesu donijeli željenoga uspjeha, jer su bili ograničeni na najviše pet-šest država. Jedini veći pothvat, kao što je to

onaj ženevskog zasjedanja Lige Naroda, imao je za se do 60 država, ali su još uvijek bile daleko od njega brojne druge države, tako da bi rezultati ženevskih vijećanja, i da su provedeni u praksu, bili od ne baš velikoga utjecaja na održanje današnjih granica država.

Garancijski ugovori, koji se stvaraju na regionalnom principu, predstavljaju samo uske grupacije, te ako ne budu nad sobom imali općih svjetskih ugovora, ne će doprinijeti svjetskoj sigurnosti i miru onoliko potpore, koliko bi je inače doprinijeli.

Iz domaće i vanjske politike.

p TRI IZLASKA IZ KRIZE. U političkim krugovima se drži, da se današnja kriza može riješiti samo na ova tri načina: 1. Vlada zajedničara ili radičevaca s radikalima, koja bi sad bila još preuranjena; 2. Homogena radikalna vlada i 3. Današnja demokratsko-radikalna koalicija. Ova treća kombinacija je još najvjerovatnija.

p „SLOBODNI DOM“ OPET IZLAZI. U srijedu je izašao prvi broj *Slobodnoga Doma* u novom ruhu. Mjesto gesla: „Republika svemu svijetu dika“ stoji: „Sav je kulturni svijet za narodni suverenitet“. Dakle malo bagavi stihovi. Mjesto oznake, da je list glasilo HRSS piše: glasilo hrvatske seljačke politike. List kao vlasnik potpisuje Radičeva knjižara, a kao urednik Pavle Radić.

p POKRET RADIČEVSKIH DISIDENATA. Disidenti Radičeve stranke, koji se kupe oko dra Adžije, Tome Jažbetića i dra Horvata, namjeravaju održati 4. svibnja u Zagrebu političku konferenciju.

p HOĆE LI MAČEK I DRUGOVI biti pušteni na slobodu, još se ne zna. Zagrebački Sudbeni stol je bio riješio, da ih se pušta, a to rješenje je potvrdio i Banski stol. Međutim se još ne zna za odluku vlade, koja bi uslijedila tek danas, jer se Pašić tek juče vratio u Beograd.

p DEMARŠ NAŠE VLADE U SOFIJI. Povodom izjava bugarskog ministra vanjskih poslova Kalfova te ministra policije Ruseva o utjecaju Jugoslavije na događaje posljednjih dana naš sofijski poslanik Rakić uputio je vladi Cankova demarš u ime naše vlade, u kojemu će se protestirati protiv bugarskih osvada. Ako ni taj demarš ne bude pomogao, slijedit će prekid diplomatskih odnosa s Bugarskom.

p IZBORI U ZAGREBU, koji će se maju obaviti za 25 izdrijebanih mjesta u gradskom zastupstvu, donijet će bez sumnje zanimive rezultate. Po informacijama beogradske *Politike* na izbore stupaju u koaliciji radičevci, zajedničari te Košutićevi starčevićanci.

p ŠTO SU ZAHTIJEVALI TALIJANI U FIRENCI. Konferencija u Firenci je bila prekinuta radi instrukcija, koje su tražili članovi naše delegacije od vlade. Talijani su tražili, da Zadar bude izvozna i uovna luka, preko koje bi išla čitava trgovina između Italije i Jugoslavije.

p ŠKOLSKI NACRTI. Po vijestima iz Beograda osnova zakona o srednjim školama te sveučilištima je gotova te će do koji dan biti pretrešana u ministarskom savjetu. Zanimivo je, da se govori, da će po osnovi zakona o univerzitetima biti silno stegnuta tradicionalna akademska sloboda te da će se zabraniti akademskim građanima sudjelovanje u političkom životu.

p PROGRAM NOVE FRANCUSKE VLADE obuhvaća ove točke: Problem sigurnosti, rješenje financijske krize i uravnoteženje proračuna. U utorak se vlada Painlevé predstavila parlamentu deklaracijom, koja obuhvaća te tri točke. Od opozicije su kritizirali vladinu deklaraciju komunist Cachin te nacionalista Bertrand, koji je žestoko napao novog ministra financija Caillauxa.

p OKO SASTAVA VLADE U BELGIJI. Emile Vandervelde se trudi, da dođe do sporazuma između kršćanskih demokrata i socijalista za jednu koalicionu vladu. Međutim kršćanski demokrti nijesu oduševljeni planom socijalista, koji za se traže od 11 portfelja 6. Vandervelde ipak ustraje pri svojoj zamisli, ali se misli, ako ne dođe do rascjepa kod kršćanskih demokrata, da mu ne će uspjeti sastaviti vladu.

p REAKTIVIRANJE TROCKOGA. Po vijestima iz Moskve bavilo se više pučkih komesara ovih dana mnogo s pitanjem o reaktiviranju bivšeg komesara za vojničke poslove Trockoga. Trockij bi imao da svoje velike organizatorne sposobnosti upotrijebi u uređenju gospodarstva. Interesantno je, da se za reaktivaciju Trockoga najviše zauzima njegov ljuti protivnik Staljin.

p ZAŠTO NEMA REDA U SREDNJOJ EVROPI? Na to pitanje odgovara jedan bečki list: Zato, što bolesnu Srednju Evropu liječi previše liječnika. Tih liječnika je 3.433, i to u Austriji 165 zastupnika, 50 saveznih liječnika i 9 ministara, u Češkoj 292 zastupnika, 146 senatora i 18 ministara, u Mađarskoj 245 zastupnika i 10 ministara, u Poljskoj 444 zastupnika 111 senatora, 12 ministara i 3 državna podsekretara, u Jugoslaviji 315 zastupnika i 18 ministara, u Rumunjskoj 345 zastupnika, 195 senatora i 14 ministara, u Italiji 535 zastupnika, 377 senatora i 11 ministara.

p REVOLUCIJA U PORTUGALU sigurno ne će ući u historiju. Jedna grupa ljudi, kojoj su na čelu major Camara i zastupnik Loal, htjela je da zbaci današnju vladu. Camara je u subotu sakupio nekoliko stotina vojnika te počeo po Lisabonu hapšiti više činovnika i sastavio jedan vojnički direktorij. Vladine čete su nato opkolile gradski predjel, u kojem se utaborio Camara, te je započela borba sa ručnim granatama, iz koje je izvukao tanji kraj Camara.

p Dr MARX je u subotu u najvećoj berlinskoj dvorani održao zbor republikanskih stranaka, koji se pretvorio u veličanstvenu manifestaciju za sjedinjenje Austrije s Njemačkom. Dr Marx je izjavio, da je razdvajanje Austrije bilo nenaravno, kao što je nenaravna i istočna granica Njemačke. Njemačko pitanje se daje riješiti samo

u znaku crno-crveno-zlatne zastave weimarskih republikanaca.

p HERRIOT PREDSEDNIK PARLAMENTA. U srijedu je francuska komora sa 266 glasova izabrala bivšeg ministarskog predsjednika Herriota svojim predsjednikom.

p SJEDNICA BUGARSKOG SOB-RANJA. U utorak poslije podne u 5 sati održana je u Sofiji sjednica Sobraanja, na kojoj se imao pretrasti položaj nakon atentata. Sjednici su prisustvovali skoro svi ministri sa povezanim rukama i glavama. Prisutno je bilo 178 zastupnika. Općinstvu nije bio dozvoljen pristup te su osim zastupnika bili prisutni samo novinari i predstavnici stranih država u svojim ložama. Prvi je govorio Cankov, koji je oštro osudio atentat, koji dolazi baš u vrijeme, kad su se nutarnje prilike u Bugarskoj počele popravljati. Iza njega govorio je ministar policije gen. Rusev, koji je potanko govorio o pripremanu za atentat te je izjavio, da su atentatori rekli, da će ići u naše poslanstvo da dignu pasoje za Jugoslaviju. Izjavio je još, da je automobil našega poslanstva imao da odvede atentatore. Te izjave je kasnije bugarska vlada demantirala, jer da ih gen. Rusev nije rekao. Govorili su još u ime opozicije Malinov, šef narodnih liberala Tjorzav te predstavnici

ci zemljedjelaca. Svi su osudili atentat Kod glasovanja za prihvataj opasnod stanja svi su zastupnici osim socijalista, koji su se ustegli, glasovali za prijedlog vlade.

p BUNA U MEZOPOTAMIJI. Engleski listovi donasaju iz Bagdada vijesti, da su engleske vlasti u Mosulu poduzele energične mjere protiv muslimanskog pučanstva. U zadnje su vrijeme naime ubijena tri engleska policijska komesara te je stoga poslana na granicu Sirije kaznena ekspedicija. Jedna flotilja engleskih zrakoplova je sasula bombe na muslimanska sela, ali su se muslimani žestoko oprli te oborili tri zrakoplova i ubili četiri pilota.

p NEREDI U ITALIJI. U nedjelju došlo je u Italiji po raznim mjestima do sukoba između socijalista i fašista. U mjestu Acqua Traversa blizu Rima potukla se jedna grupa fašista sa komunistima te su dva fašista bila teško ranjena. U Rovigu je ispaljeno s jedne kuće na jednu grupu fašista nekoliko hitaca te su ranjeni jedan oficir fašističke milice i dva fašista. Do sukoba je došlo i u Genovi i Asizu. Policija je provela brojne premetačine te našla mnogo oružja i raznih konpromitirajućih dokumenata kod komunisti. Provedena su i brojna uapšenja.

Vojnički teror u Bugarskoj.

Nakon atentata u crkvi sv. Kralja poduzela je vlada oštre mjere protiv pristaša opozicije, kojima ona predbacuje, da su pripremili taj atentat. Proglašen je prijeki sud, koji je ubrzanim postupkom dao po vojnim vlastima ustrijeliti u samoj Sofiji kroz dva dana 500 osoba. Granica prema Jugoslaviji je odmah zatvorena te prekinuta telefonska i svaka druga saobraćajna veza sa inozemstvom. Stoga se ni do sada nijesu mogle provjeriti sve vijesti, koje šalju u svijet „putnici sa Caribroda“, kako su nazvani oni, koji bježe iz Bugarske.

Atentat sam je bio vrlo vješto zasnovan. Jedan odbor, za koji vlada Cankova kaže, da je u vezi sa eksekutivom Treće Internacionale te sa zemljodjelskim emigrantima, obavio je sve pripreme za smaknuće vlade. Tom su odboru bili na čelu major Kosta Jankov i kapetan Minkov. Njima je uspelo, da predobiju za se remetu crkve sv. kralja. Od toga odbora ubijen je general Georgijev, eda se na njegovom sprovodu te u crkvi skupe sve ličnosti današnjega režima. Pod izlikom, da idu fotografirati sa zvoničnika sprovod, jedna grupa atentatora se uvukla u gornji dio crkve te je u jednom kubetu namjestila stroj, koji je imao 15 do 20 kilograma eksploziva. Kad je pogrebna pratnja ušla u crkvu jedan se dečko uvukao u zvoničnik te je upalio fitilj stroja, koji je eksplodirao tačno u 15 sati i 20 minuta.

Ovaj atentat je vlada Cankova ili još bolje rečeno vojnički direktorij, kojemu stoji na čelu general Lazarov, uzeo sebi kao najzgodniju ispriku za proganjanje opozicije. Veliki odredi

vojske u subotu i nedjelju opkolili su čitava sela, da u njima traže istaknute pristaše zemljedjelaca i komunisti. Po vijestima, koje su prokriomčarane beogradskim listovima, uapšeno je prvih dana 15.000 ljudi. Atentatori su bili brzo otkriveni, ali je vojska morala opkoliti njihove kuće, jer se nijesu htjeli predati, već su pucali i bacali bombe na žandarmerije. Tek iza ogorčene borbe bio je Minkov ubijen. U utorak popodne je policija otkrila i skrovište majora Jankova. Policija je htjela da dobije Jankova žigova u ruke, ali joj to nije uspelo. Jankov se dobro zabarikadirao te je pucao na policaje. Nato je policija bombama počela da ruši kuću te je iz ruševina izvučena lješina Jankova.

Car Boris se prepaop atentata te je htio da otpusti Cankovljevu vladu i predade vladu bivšem ministru Malinovu, koji bi sastavio kabinet opozicije. Međutim je gen. Lazarov to sprječio, ne dopuštajući, da itko ide caru. Car se nalazi interniran te mu je onemogućeno, da dođe u dodir sa političarima.

No najvažnije je, da je vlada Cankova htjela da baci svu krivnju za atentat i njegove posljedice na Jugoslaviju. Ministar vanjskih poslova Kalfov je u razgovoru sa jednom privatnom engleskom parlamentarnom misijom rekao, da Srbija organizuje komunistički pokret u Bugarskoj. Tako vlada crnoga bloka hoće da sad podmeće svoje djelo u tuđe opanke, jer tko je pratio događaje zadnjih mjeseci zna dobro, da je vojnička diktatura svojim krvavim nedjeljama izazvala reakciju naroda. Zbog zločina crnoga bloka došlo je i do novih krvoprolića.

Iz naših krajeva.

d ZBOG HRVATSKIH Pjesama 6 MJESECI TAMNICE. Čitamo u istarskim hrvatskim novinama: 11. ožujka prošle godine vozilo se nekoliko hrvatskih seljaka vlakom iz Pazina u Pulj. Dvojica od njih su putem pjevala hrvatske narodne pjesme. Konduktar, rodeni Talijan, koji ne

razumije ni riječi hrvatski, pozvao je karabinijere te dao seljake uapšiti, jer da pjevaju protivdržavne pjesme. Sva dokazivanja, da su pjevali nedužne narodne pjesme, nijesu ništa pomogla. Karabinijeri su ih odveli u sudske zatvore u Rovinju, gdje su ih pridržali šest dana, a onda ih pu-

stili. Seljaci su na preslušaju predložili četiri svjedoka. Međutim su 28. pr. mj. seljaci dobili poziv od suda u Pulju. Tu ih nijesu ni preslušali niti pozvali njihove svjedoke, već su na temelju iskaza konduktera osudili svakoga na 6 mjeseci tamnice i 250 lira globe.

† MILJENKO BUKARICA. U nedjelju uveče otrovao se na jednoj ulici u Splitu mladi pjesnik i stud. phil. Miljenko Bukarica isпивši jaku dozu lizola. — Bog mu se smilovao duši!

† VELIKA NESREĆA NA MORU. U ponedjeljak ujutro dogodila se u kaštelanskom zaljevu velika nesreća. Iz Splita je išla lada za Kaštel Sućurac, a u njoj su bile većinom mljekarice, koje su se vraćale kući. Lada je bila stara i prenatrpana te je u kaštelanskom zaljevu počela propuštati vodu i potapljati se. Jedna ribarska lada je opazila pogibao te priskočila u pomoć, ali je od 18 osoba spašeno samo dvanaest.

† KONGRES DRŽAVNIH NAMJEŠTENIKA održan je u nedjelju 19. o. mj. u Ljubljani. Kongres je raspravljao o promjeni službene pragmatike, o isplati razlika i o lošem stanju umirovljenika.

† TALIJANSKA KULTURA. Prošle subote sjedio je u jednoj gostionici u Trstu sveučilišni profesor iz Ljubljane dr. Franc Veber. Dr. Veber je nekoliko dana boravio u Trstu te je htio održati jedno kulturno predavanje, koje mu je vlast bila dozvolila, ali su ga fašisti spriječili. Međutim se fašisti tim nijesu zadovoljili, nego su ga dali uapsiti i odvesti na kvesteru. Kvestor se prema sveučilišnome profesoru ponašao na upravo prostački način te ga strpao u lopovsku buharu. Kasnije su tamničari došli u čeliju te dra Vebera okovali i posadili ga na kola, da ga odvedu u tamnicu. Na velikom trgu pred magistratom su dra Vebera skinuli s kola te ga pješke gonili do zatvora. Dra Vebera su pustili tek na intervenciju našega konzula.

† NOVI LIST. U Splitu je u nedjelju izašao prvi broj lista *Pregled*, koji uređuje prof. A. Ivčić. List donosa zanimivosti iz svijeta te izlazi svakih petnaest dana.

† KOMISIJA ZA RIBOLOV. Kroz cijelu prošlu sedmicu konferirala je u Prekom komisija za uređenje ljetnog ribolova u području lučkog odaslanstva u Preku za općine: Preko, Sali, Iz, Božava i Murter. Bili su prisutni iz Splita dr. Visin, Pastrović i Schreiber, a iz Šibenika g. Cega. Iz svake interesirane općine došlo je po nekoliko izaslanika. Najviše se raspravljalo o ribarenju oko Kornata. Komisija je bila i na licu mjesta. Međutim ni nakon pune sedmice pregovaranja nije među nekim općinama moglo doći ni do približnog sporazuma, tako da su samo neka manja pitanja bila riješena.

Orlovski vijesnik.

Ovogodišnji nastupi. Ove godine održat će hrvatski Orlovi više javnih nastupa. Predviđena su dva veća pokrajinska sleta, te okružni nastupi.

Omladinsko hodočašće u Rim polazi iz Zagreba 13. rujna, a vraća se u Zagreb 22. rujna. Cijena će ukupnih troškova iznositi između 1000—1500 dinara. O popustima za redovne članove javit će se pravodobno. Molimo sve one, koji kane sudjelovati, da nam jave ime, prezime, mjesto, starost, stalež, da li je organizovan ili ne. Novac za sada ne treba unaprijed slati. Molimo, da nam se ti podaci što prije pošalju, da uzmognemo ustanoviti poprčni broj učesnika. Prijave već stizavaju u velikom broju. To je hodočašće samo za mušku katoličku omladinu. — Odbor za rimsko omladinsko hodočašće.

Iz Šibenika i okolice.

SLAVA NARODNIM MUČENICIMA!

U četvrtak 30. o. mj. navršuje se 254. godišnjica mučeničke smrti hrvatskoga bana Petra Zrinskoga i hrvatskoga pjesnika kneza Krste Frankopana. U najteže dane svoje historije sačuvao je hrvatski narod živu njihovu uspomenu i priča o njihovoj slobodarskoj težnji je išla od usta do usta, od koljena do koljena. Njihov lik je bio simbolom naših težnja za slobodom, a njihov rad na slobodnoj hrvatskoj državi ostat će uvijek svijetlom tačkom naše historije. Zahvalan hrvatski narod nije zaboravio svoje div-junake te će na svečani dan 30. travnja ove godne njihova uspomena biti još življa i svjetlija.

BILA VJEČNA SLAVA PETRU ZRINSKOME I FRANU KRSTI FRANKOPANU!

Š MINISTAR VOJNI general Trifunović bio je prošlih dana na prolasku kroz naš grad te je pregledao vojne objekte u pratnji admirala Priče.

Š ZRINSKI - FRANKOPANSKI DAN. I ove god. će se inicijativom mjesnog odbora „Jug. Maticе“ u četvrtak 30. travnja t. g. proslaviti 254. obljetnica mučeničke smrti narodnih velikana Petra Zrinskoga i Frana Krsta Frankopana. U 9 i po sati sastat će se na „Poljani Kralja Petra“ glazba, vojska i sva društva. Odatle će Glavnim ulicom krenuti u Stolnu Baziliku, gdje će biti svečane zadušnice u 10 sati. Vlasti i građanstvo sakupit će se pred Stolnu Baziliku. — Navečer će u 8 sati u Gradskom Kazalištu biti akademija uz sudjelovanje opernog pjevača g. A. Salvaro, Ma Sentinelle, Filharmoničkog Društva i Gradskog Orchestra. Detaljni program akademije bit će naknadno objavljen. — Umojljavaju se društva i građanstvo, da toga dana izvjesе zastave, a trgovci zatvore dućane od 10 do 12 sati.

Š PROMOCIJA. Prošlih dana promoviran je na zagrebačkom univerzitetu naš sugrađanin Ante Nikolić, aps. iur. na čast doktora prava. Čestitamo!

Š POŽAR U RAŠLINAMA. U noći 22. aprila izgorjela je Rašlinama kuća Remida Olivarija. Oko 3 sata u noći požar se raširio iz jedne sobe u prvom katu te je zahvatio čitavu kuću i uništio pokućstvo. Kuća s namještajem je bila osigurana kod *Croatiae* na 185.000 Din. te kod jednog talijanskog društva za 175.000 Din.

Š JADRANSKA IZLOŽBA se u četvrtak uveče konstituirala kao društvo. Predsjednikom *Jadranske izložbe* je izabran dr Ivo Tartaglia, a šibenskim prisutnim delegatima prepušteno je, da izaberu u upravni odbor pripadajući im broj članova. U predsjedništvu nema ni jednoga člana iz Šibenika.

Š † JERE IVANKOVIĆ. U subotu umro je u Erveniku Jere Ivanković, posjednik, u 61. godini života. Bio je čestit Hrvat te je uvijek stajao u prvim hrvatskim redovima i isticao se svojim rodoljubljem. Obitelji naše saučesće, a pokojniku laka zemlja!

Š TJELESNA OZLEDA. U srijedu je radio u tvornici tjestenine Inchiostri radnik Ivo Livaković kod mješaonice. U radu zahvatila mu je špala mješaonice ruku povrh šake te ju ozbiljno ozlijedila. Livaković je bio upućen u bolnicu.

Š SKUPŠTINA „ŠUBIČEVCA“. Sutra u 11 sati prije podne držat će se u prostorijama Sokolskog društva glavna skupština našega *Subičevca*, društva za poljepšavanje grada i okolice. Pozivlju se svi članovi, da dođu na istu, a dobro bi bilo, da se interesiraju i drugi građani za ovo naše udruženje, koje po svojoj svrsi služi interesima našega grada.

Š ZLOČIN U PRIMOŠTENU. U srijedu prošle sedmice dogodio se u

Primoštenu težak zločin. Rođeni sin zadao je svom ocu sjekirom teške ozlede na glavi. Mi nijesmo zadnji put ništa htjeli notirati, jer je u vijestima, koje smo dobili, bilo dosta zbrke. Danas smo u stanju da dade-mo ove informacije. U kući Stjepana Jurina, 61 god. stara u Primoštenu zaredale su zadnjih dana radi diobe svade između sama Stjepana i njegovog sina Svetina, 33 god. stara. Sin je naime po ugovoru morao da se 15. o. mj. iseli iz očeve kuće. Međutim do selitbe nije došlo. 15. o. mj. je otac rekao sinu, da bi više bilo vrijeme, da ide iz kuće te ga tjerao iz kuće vičući: „I dosad si me napadao i hvatao me za grlo, ali ne ćeš više!“ Otac je zatim uhvatio sjekiru te htio da je pred kućom brusi, i ode na rad, jer je imao čistiti masline, ali ga je sin pred kućom bacio na zemlju, oteo mu sjekiru te mu ostricom sjekire zadao tri teške ozlede na glavi i da nije u to nadošao žandarmerijski kaplar Vicko Čaleta i oteo mu sjekiru te spriječio daljne zlostavljanje starca, moglo je doći i do gorega. Dvije su ozlede vrlo teške naravi i to jedna povrh oka, a obe su duge šest centimetara. Treća ozleđa je laka. Sin je bio smjesta uapšen, a otac je upućen u šibensku bolnicu. Bilo je preslušano odmah nekoliko svjedoka očevidaca. Jedna svjedokinja izjavila je, da je čula svađu i vidjela, kako je sin izašao iz kuće a za njim otac, te kako je sin povalio oca na zemlju i otetom mu sjekirom zadao teške rane. Druga svjedokinja kaže da je sin vukao oca za ruku iz kuće na ulicu i tu ga povalio na zemlju. Sin priznaje nedjeljo, ali kaže, da je otac na nj navalio sjekirom.

Š VINSKA IZLOŽBA. Odbor Jadranske izložbe u Splitu sporazumno sa odborom u Šibeniku zaključio je, da prigodom otvora ličkodalmatinske pruge jedan dio te izložbe, i to baš izložbu vina, rakije, likera i drugih vinskih produkata, priredi u našem gradu. Šibenik je izabran stoga, što je on središte najjačega predjela vinske proizvodnje u Dalmaciji. Suvišno je i spominjati, da je vino najglavnija dalmatinska privredna grana, a svakome je jasno, kakvu krizu je prošla naša vinska proizvodnja. Cilj je ove izložbe, da upoznamo i strani svijet, a i naše gospodarske krugove sa ovim našim proizvodom te da tako podignemo glas i zanimanje za naše vino. Pozivljemo stoga sve naše gospodarske ustanove i javnost, da što intenzivnije sudjeluje u ovoj izložbi, eda bude uspjeh što bolji. Narodit odbor već sada radi na pripremama za ovu izložbu, za koju vlada svugdje velik interes, te skrećemo pažnju svih onih, koji žele izložiti, da se što ranije prijave, kako bi dobili bolje mjesto na izložbi. Sva uputstva-daje: Odbor vinske izložbe, Šibenik.

Š ZBOR G. LJ. JOVANOVIĆA. U nedjelju boravio je u našem gradu radikalni nar. zastupnik g. Ljubomir

Jovanović. G. Jovanović je u pratnji svojih prijatelja pošao do donjeg slapa Krke, a na večer je u Gradskom Kazalištu priredio politički zbor, kojemu su uz mjesne radikale te nekoliko pribičevčevaca prisustvovali brojni pristaše drugih stranaka. G. Jovanović je govorio o slozi, bratskoj ljubavi, radu, slozi, bratskoj ljubavi, radu, slozi i bratskoj ljubavi, ali inače nije ništa nova rekao. Nove porezne terete nije spomenuo, jer bi to po svoj prilici bilo pokvarilo njegov rodoljubni govor. Pjeskanja nije mnogo bilo.

Š IZLET BEOGRADSKIH STUDENATA. U subotu naveče došla je preko Knina u naš grad velika grupa studenata beogradske srednje tehničke škole sa direktorom i profesorima. Studenti su obašili grad i otišli na slap Krke, a onda otputovali u Split.

Š GOSTOVANJE ZAGREBAČKE OPERE. Čitamo u dubrovačkim i splitskim listovima o najavljenim gostovanjima zagrebačke Opere u Dubrovniku i Splitu. U Dubrovniku će gostovati šest puta, a u Splitu dvanaest. Držimo, kad već bude zagrebačka Opera u Splitu, da ne će biti velikih zapreka, da se uredi par gostovanja i u Šibeniku, jer bi se moglo dobrim aranžmanom potpuno udovoljiti zahtjevima zagrebačke Opere.

Š KONFERENCIJA SV. VINKA PAULSKOGA održat će sutra u nedjelju sastanak, na kojem će g. dr. Ante Dulibić držati predavanje o biti i svrsi društva te o ideji sv. Vinka. Sastanak će se održati u sali biskupskog dvora u 6 i pol sati uvečer. Upozoravamo na ovaj sastanak sve prijatelje karitativno-socijalnog rada.

Š UDRUGA STANARA I PODSTANARA sazvala je za sutra protestni zbor protiv novog stambenog zakona. Zborovanje se vrši u sali hotela Krke u 11 i pol sati.

Š ISPITI OSPOSOBLJENJA. Primili smo jučer jedno pismo bez potpisa, bačeno istog dana u poštansku škrinjicu u Šibeniku, u kojemu nas se moli, da uvrstimo nekoliko prilozhenih redaka, u kojima se pisac žali na padanje vrijednosti ispita osposobljenja za učitelje građanskih škola. Pisac ističe, kako i neki učitelji, koji služuju na mjesnoj Učiteljskoj školi, hoće da polažu ispite osposobljenja za građanske škole pred svojim kolegama te da se time, kao i nedovoljnom pripremom, bagateliziraju ispiti. Mi te anonimne retke ne možemo uvrstiti, jer nemamo nikakve garancije, koju u takvim stvarima od pisaca tražimo, za istinitost navoda.

Š ZA NAŠU OMLADINU. Hrvatski Radiša, društvo za promicanje odgoja te za namještanje trgovačke, obrtničke, industrijalne i poljodjelske omladine javlja nam, da upozorimo roditelje i našu omladinu, da je Hrvatski Radiša osigurao oko 80 mjesta u Njemačkoj za izučenje naše omladine za mehaničare i elektrotehničare, a to uz minimalno plaćanje stana i opskrbe. Ovogodišnja ekspedicija putuje već 15. svibnja o. g. Oni, koji se zanimaju za stvar, neka se obrate Mati Parginu, u Šibeniku.

Š DAROVI „UBOŠKOM DOMU“. Da počaste uspomenu *Petra Andrijaševića*: Jerolim Drag. Defilipis din. 20. Slavomir Sinčić din. 15 te Ivan Rendić ravn. kanc. din. 10. Da počaste uspomenu *Grge Stežića*: Josip Kužina din. 50; Josip Bratić, Nikola Blaženčić, Stjepan Karković, Nikola Čelar, Mate Guloznić i Paško Ercegović po din. 30; Obitelj Mihovila Matačića, Ivan Bergnocchi, Ivan Marenji, Joso

Zenič pk. Stipe, Marija ud. Baranović, Juraj Rakamarić, Pavao Goleš, Pio Terzanović, Rudolf Tilić i Grgo Čular po din. 20; Stipe Maričić, Šime Kužina, Ante Mrndje, Vladimir Kulić, Nikola Skalić i Stjepan Marković po din. 10. Da počaste uspomenu *Nikoline Bulat rod. Grgas*: Marko Žaja din. 50; Pere Baranović pk. Miška din. 20; Stjepan Marković, Vladimir Kulić i Milan Relja po din. 10. Da počaste uspomenu *Ivanice ud. Matić*: Braća Tino i Bruno Kaleb din. 20 te Ive Vučić pk. Andre din. 10. Da

počaste uspomenu *Ruže ud. Mileta*: Ana ud. Antulov reč. Benjamin din. 100 te Dragutin Vidović din. 5. Da počaste uspomenu *J. pl. Rendić-Miočević*: Osoblje Okružnog i Zemaljskog Suda te Državnog Odvjetništva din. 340; dr Josip Pasini din. 50; dr Julije Gazzari din. 30; dr Božidar Štambuk, dr Vinko Smolčić i Jerolim Drag. Defilipis po din. 20; Ivanka i Erminia Fontana te don Krsto Štošić po din. 15. — Svima darovateljima Uprava harnó zahvaljuje.

Gospodarski pregled.

g NA ZAGREBAČKOJ BURZI notirale su jučer 24. o. mj. strane valute ovako: Dolar 62.3, talijanska lira 2.56, švicarski franak 12.08, engleska funta 299.375, čehoslovačka kruna 1.853, francuski franak 3.21.

g RAD NA ZAGREBAČKOM ZBORU je završen. Brojno će biti zastupani izlagači iz inozemstva, a drži se, da će broj izlagača na ovogodišnjem zboru biti skoro jednak onomu prošlih velikih sajmova. Osobito je brojno zastupana automobilska i teška industrija svake vrste.

g TRGOVINA S BUHAČEM u Dalmaciji nalazi se u zastoju. 1923. g. žetva je iznosila oko 50 vagona, koji su svi prodani i to u vrijednosti od 40.000.000 Din. Prošle godine je žetva iznijela 60—65 vagona, ali je od toga vrlo malo prodano. Cijene su početkom prošle godine bile došle do 78 Din., ali su u zadnje vrijeme užasnom brzinom pale, tako da se zadnjih dana buhač u Trstu prodavao po 17—18 Din. otvoreni, a 20—22 poluzatvoreni. Uzrok slabe prode našega buhača je u tome, što Amerika, koja je bila glavni kupac našega buhača, kupuje buhač u Japanu. Uz to

su dakako krivi i naši ljudi, koji su kod prodaje dosta nesavjesno postupali.

g VINSKA TRŽIŠTA u Banovini daju ovakvu sliku: Hrvatskom Primorju su zalihе domaćih vina iscrpljene. Cijene se kreću za stara vina od 9—12, a za nova 7—10 na veliko. — U okičkoplješivičkom vinogorju traže se većinom bijela vina, jer crna vina ne odoljuju konkurenciji dalmatinskoga vina. Za bijela vina od 9 stupnjeva plaća se 5.50—6, a od 10—12 stupnjeva po 6.50—8 po litri. — U zagorskim vinogorjima je promet slab. Cijene se kreću od 4—8 Din. prema jakosti i vrsti vina. — Međimurska vinogorja imaju još malo robe. Cijena se kreće oko 10 Din. po litri. — U kalničkim vinogorjima se nalazi još dosta vina uz cijenu od 5—8 Din.

g Ugovi Jugoslavije iznašaju 30.297 milijuna dinara. Od toga otpada na domaće dugove 8.827 milijuna dinara.

NATJEČAJ.

Broj 4591/25.

Na osnovu zaključka predsjedništva ovoga Okružnog Ureda Z. O. R. od 15. IV. 1925. raspisuje se natječaj za popunjenje: jednog mjesta vrhovoditelja i ujedno kontrolora bolesnika za grad Šibenik u kategoriji D. položaja XI.

Potajni uvjeti namještenja mogu se vidjeti u „Službenom Glasniku Splitske i Dubrovačke Oblasti“.

Vlastoručno pisane i propisno obložene te bilježovane molbe imaju se predati potpisano Uredu najkasnije do 18. V. 1925. u 12 sati u podne.

Kasnije stigle molbenice ili nepropisno sastavljene ne će se uzeti u obzir.

Okružni ured za osiguranje radnika u Splitu.

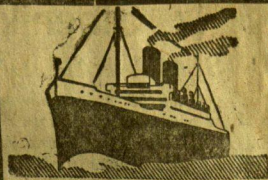

CIPELE

od crne ili smeđe teleće kože, domaća izradba Din 160.— od finog crnog boksa Din 200.— razaslija veletrovinna R. Stermečki, Celje br. 17. Slovenija.

Ilustrirani cjenik sa preko 1000 slika šalje se svakome badava. Uzorke štofova, kamgarna i razne manufakturne robe dobijete 8 dana na ogled. Ako roba ne odgovara i nije odsječena, može se promijeniti, ili pak vratiti novac. Narudžbe preko Din. 500.— šalju se od poštarine slobodno. Zastupnici se primaju. Trgovci engros cijene.

8—40

Otprema putnika iz domaće luke SPLIT „COSULICH LINIJA“

Javlja ovim svim putnicima, koji su spremni za putovanje u JUŽNU AMERIKU (Rio de Janeiro, Santos, Montevidéo, Buenos-Aires) da je polazak njihovih velikih preookeanskih parobroda

„Belvedere“ na 24. m a j a 1925. iz SPLIT-SKE LUKE (Dalmacija.)

Parobrodi su moderno uređeni imaju dva vijka i vozu na naftu. Putnici su smješteni u poboljšanom trećem razredu, u trećem razredu kabina i u podpalubju. Svaki razred posjeduje moderno uređeni jeđaći salon, salon za gospode, kao i pušački salon. Putnicima stoji na raspolaganje cijeli parobrod, jer ne vozi putnika I. i II. razr. Od koike je važnosti za naše putnike, što se mogu ukrcaiti u domaćoj luci, nije potrebno navadati — dosta je, što ne trpe velikih neugodnosti ni napora putujući po nekoliko dana preko stranih država, dok ne stignu u luku ukrcanja, a osim toga mogu se na parobrodu služiti svojim materinjskim jezikom.

Glede osiguranja mjesta te ostalih uputa treba se obratiti na „COSULICH LINIJA“.

Glavno zastupstvo za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca

Telefon 24-98. J. G. Drašković - Zagreb Cesta, B' br. 3. ili na filijale u: Beogradu, Balkanska ul. 25. Ljubljani, Kolodvorska ul. 30. Velikom Bečkereku, Kralja Petra trg 4 ili Agenciji u:

Sibeniku, Josip Jadronja, obala Sušaku, Karolińska cesta 161 J. G. Ivošević, Splitu FRANJO KUKULIĆ, Gružu IVO LOVRICEVIĆ, Metkoviću NIKICA CAREVIĆ.

Pomognimo Hrvatskog Radišu!

DOBRA PRIGODA!

DOBRA PRIGODA!

PRODAJE SE:

Jedan kompletni stroj za tjesteninu (paštu) sa svim potrebitim inventarom, kao i benzin-motor za pogon.

Jedan Kino-aparat sa Dinamom od 65 VOLTI sa svim potrebitim priborima.

Roba nova, dobra i jeftina.

Za tačne informacije obratiti se kod Uprave lista.

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 363.

Prima uloške na knjižice i u tekućem računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. U LJUBLJANI

VLASTITA ZGRADA
GLAVNA ULICA 108.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. - NOĆNI 67.

Podružnice: Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove povoljno, točno i brzo.